

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
науково-практичної конференції**

**«ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МОВНО-
КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РЕАЛІЇ»**

18-20 березня 2025 року

Дніпро 2025

УДК 336 : 338 : 378 : 631 : 657 : 658

Організатор конференції:

Факультет обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Схвалено до друку Вченою радою факультету обліку і фінансів ДДАЕУ (протокол № 6 від 25 березня 2025 р.).

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

1. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.
2. Облік, аудит, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою.
3. Інформаційні системи і технології.
4. Мовно-професійна підготовка фахівців: лінгвальний, соціальний, когнітивний, комунікативний, культурний аспекти.

Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору: перспективи та реалії: збірник тез науково-практичної конференції 18-20 березня 2025 р. Дніпро: ДДАЕУ, 2025. 112 с.

*Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст представлених тез несуть автори.*

© ДДАЕУ, 2025

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

*Ольга ЧЕРНЕЦЬКА, к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна*

Сучасний бізнес функціонує в умовах посиленої уваги до питань сталого розвитку, етичного ведення господарської діяльності та соціальної відповідальності перед суспільством. Вчені акцентують увагу, що «соціальна відповідальність бізнесу останніми роками набуває все більшого поширення та перетворилась на загальносвітову бізнес концепцію, котра визначає ключові ідеї, сучасний формат підприємницької діяльності» [3]. Підтримуємо думку вчених, що «підприємства все частіше використовують соціальну відповідальність, як стратегічний інструмент для підвищення своєї репутації та конкурентоспроможності на ринку» [2].

Вчені досліджують особливості реалізації соціальних програм в умовах війни і стверджують про «новий рівень упровадження принципів соціальної відповідальності» [4]. Погоджуємось з думкою, що «бізнес в Україні в умовах війни певним чином перетворюється на найбільш сучасну модель соціальної відповідальності співпраці з суспільством» [4]. Вважаємо, що соціальна відповідальність бізнесу стає не лише елементом корпоративної культури, а й вагомим об'єктом фінансового та управлінського обліку, що вимагає розробки ефективних механізмів її оцінки, обліку та звітності.

Соціальна відповідальність бізнесу охоплює широкий спектр аспектів, зокрема екологічну відповідальність (зусилля компаній щодо мінімізації негативного впливу на довкілля, зокрема через скорочення викидів, раціональне використання ресурсів, переробку відходів та впровадження екологічно чистих технологій), відповідальність перед працівниками (створення безпечних та сприятливих умов праці, забезпечення справедливих умов оплати, навчання та розвитку працівників), етичну поведінку (дотримання етичних стандартів у веденні бізнесу, чесність у взаємодії з партнерами, постачальниками та клієнтами, а також запобігання корупції), соціальні ініціативи (інвестиції в громади, участь у благодійних проєктах, підтримку освітніх програм, охорону здоров'я та культурних заходів). Вчені Руденко О. В., Кондратюк О. М., Горєва А. С. виділяють поняття «соціальний облік», який пов'язують з «соціальними і екологічними наслідками діяльності суб'єктів господарювання в усіх їх проявах та наданням інформації про виконання соціальних програм; формуванням нефінансової звітності» [3].

Для того, щоб соціальна відповідальність була не просто декларацією, а реальним аспектом діяльності компанії, потрібен чіткий її обліковий супровід. Облік соціальної відповідальності може здійснюватися у фінансовій та нефінансовій формах, що забезпечує комплексний підхід до оцінки внеску підприємств у сталий розвиток суспільства. Фінансовий облік соціальної відповідальності бізнесу включає відображення витрат та інвестицій, пов'язаних із соціальними та екологічними ініціативами, благодійністю чи

соціальними проєктами, у відповідних статтях бухгалтерської звітності. Для побудови обліку соціальної відповідальності бізнесу вчені Кріль Я. Я., Бандура З. Л., Москаль Н. В. вважають необхідним:

- виокремлення витрат, пов'язаних з реалізацією соціальних програм підприємства;
- окремий облік інвестицій в соціальні програми чи соціальні ініціативи;
- формування в обліку витрат на впровадження інноваційних технологій та реалізації програм енергоефективності;
- створення соціальних резервів на підтримку соціальних програм у майбутньому;
- формування звітності з виокремленням інформації про соціальні показники [2].

Оскільки соціальна відповідальність та загалом проблеми соціуму у економічному вимірі все більше стають об'єктами та суб'єктами ринкової економіки, вимірювані складники цього процесу частково реалізуються в межах нових чи переосмислених об'єктів бухгалтерського обліку. Вибір об'єктів обліку здійснюється з врахуванням того, що соціальна діяльність підприємств – це прийняття рішень у інтересах мети і цінностей суспільства, яка спрямовується на зовнішнє середовище для формування іміджу у співпраці з місцевим співтовариством і органами влади та обов'язково передбачає соціальний блок внутрішнього середовища. Окреме підприємство не несе відповідальності за всі соціальні проблеми, а тільки ті, які породжує його діяльність, що й формує об'єкти обліку. Вважаємо доцільним виділити такі основні об'єкти фінансового обліку соціальної відповідальності бізнесу:

- витрати на екологічні заходи;
- інвестиції в соціальні проєкти;
- витрати на дотримання етичних стандартів ведення бізнесу;
- благодійні внески та спонсорська підтримка.

Кінцевим результатом обліку соціальної відповідальності бізнесу вчені Бразілій Н., Крот Ю., Пастернак Я. визначають «складання соціальних звітів, забезпечення передачі інформації зацікавленим особам для прийняття відповідних рішень» [1]. Розкриття інформації у звітності про сталий розвиток компаній через нефінансові (соціальні) звіти, дозволить представити дані не про те, скільки та яких хороших справ зроблено, а про те, яких змін вдалося досягнути за результатами цих хороших справ. Отже, звітність про стійкий розвиток компанії дозволить стейкхолдерам оцінити ефективність діяльності компанії, виходячи з їх інформаційних запитів, а реалізація соціальних заходів призводить до підвищення ділової репутації компанії.

Водночас управлінський облік соціальної відповідальності бізнесу спрямований на внутрішнє використання інформації для прийняття стратегічних рішень. Серед завдань управлінського обліку соціальної відповідальності бізнесу слід виділити оцінку ефективності соціальних програм, визначення впливу соціальних інвестицій на фінансові результати та формування показників ефективності соціально відповідальної діяльності. Методи управлінського обліку дозволяють оцінити внесок кожного підрозділу

в реалізацію соціальних ініціатив, що сприяє підвищенню відповідальності менеджменту за соціально-економічний розвиток підприємства.

Компанії розраховують та відстежують витрати на впровадження соціальних та екологічних заходів окремо від основної діяльності. Внутрішні механізми контролю та аудиту допомагають стежити за виконанням програм соціальної відповідальності бізнесу, а також оцінювати їх ефективність та відповідність встановленим цілям. На думку вчених, контроль за «достовірністю показників соціальної звітності, реалізацію соціальних проєктів повинен виконувати керівник підприємства або його заступники, які керують питання ведення соціально відповідальної діяльності суб'єкта господарювання» [1].

Таким чином, соціальна відповідальність бізнесу стала невіддільною частиною стратегії компаній, що орієнтуються на сталий розвиток. Соціальна відповідальність бізнесу є важливим елементом сучасної економічної системи, тому вимагає відповідного облікового забезпечення. Фінансовий та управлінський облік соціальної відповідальності бізнесу сприяє підвищенню прозорості бізнесу перед зацікавленими сторонами, такими як акціонери, працівники, державні органи та суспільство; забезпечує ефективне управління соціальними інвестиціями та покращує імідж підприємств. Ефективний обліковий супровід соціальної відповідальності забезпечує інтеграцію соціальних та екологічних аспектів у загальну стратегію компанії та розвиток бізнесу відповідно до запитів суспільства та навколишнього середовища. Подальший розвиток обліку соціальної відповідальності бізнесу потребує комплексного підходу, що включає гармонізацію міжнародних стандартів, державне регулювання у сфері соціальної звітності, удосконалення методики вимірювання нефінансових показників соціальної відповідальності та інтеграцію цифрових технологій для автоматизації збору та аналізу даних.

Список використаних джерел.

1. Бразілій Н., Крот Ю., Пастернак Я. система забезпечення соціального обліку підприємств. Сталий розвиток економіки. 2024. 2(49). С. 123–128. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-19>
2. Кріль Я. Я., Бандура З. Л., Москаль Н. В. Передумови впровадження бухгалтерського обліку соціальної відповідальності: ключові аспекти та виклики для підприємств. Економіка та суспільство. 2024. 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3917/3840/>
3. Руденко О. В., Кондратюк О. М., Горєва А. С. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, обліковий аспект та нефінансова звітність. Ефективна економіка. 2020. 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/104.pdf
4. Червінська Л., Червінська Т., Каліна І., Коваль М., Шуляр Н., Чернишов О. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2023. 6(53). С. 405–416. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4187/3996>

ЗМІСТ

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

<i>Khalatur S.</i> Financing the agricultural sector of Ukraine in the context of sustainable development	3
<i>Vodolazska O.</i> Insurance companies asset management to increase their profitability	5
<i>Бровко Л.</i> Проблеми фінансового забезпечення відновлення аграрного сектора України	7
<i>Грабчук О.</i> Розвиток фондового ринку України в контексті світових тенденцій	10
<i>Качула С.</i> “Зелені” облігації як інструмент сталого розвитку України	12
<i>Лиса О.</i> Стимулювання інвестиційної активності бізнесу в умовах військового стану	15
<i>Масюк Ю.</i> Стан та перспективи подальшого розвитку ринку капіталу Європейського Союзу	18
<i>Олійник Є.</i> Управління платоспроможністю аграрних підприємств – фактор підвищення їх конкурентоспроможності	20
<i>Олійник О.</i> Фінансове забезпечення сільськогосподарського виробництва: проблеми та перспективи	22
<i>Павленко О.</i> Оцінка та аналіз фінансового стану страхової компанії	24
<i>Сірко А.</i> Фондовий ринок як платформа для ефективного розміщення інвестиційних ресурсів	27
<i>Солодовникова І.</i> Іпотечне кредитування як фактор економічної самостійності та фінансової стабільності країни	29

ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

<i>Павлова Г.</i> Особливості функціонування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	31
--	----

<i>Губарик О., Чепець О.</i> Міжнародні стандарти обліку як основа для забезпечення ефективної фінансової звітності в аграрному секторі в період воєнного часу	34
<i>Атамас О.</i> Вплив соціальної відповідальності і формування нефінансової звітності на інвестиційну привабливість підприємства	37
<i>Бардадим М.</i> Етика в професійній діяльності бухгалтера: значення та роль	39
<i>Васільєва Л.</i> Облікова інформація як основа для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства	41
<i>Дубина О.</i> Облікова інформація як інструмент аналізу розрахунків з постачальниками: проблеми та перспективи	43
<i>Мачак Т.</i> Трансформація адміністрування військового збору для фізичних осіб-підприємців в умовах війни	45
<i>Міньковська А.</i> Делегування як ключовий інструмент ефективного управління персоналом у бізнес-середовищі	47
<i>Одношевна О.</i> Обліково-аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства	49
<i>Приходько І.</i> Стратегічне моделювання політики економічної безпеки в управлінні аграрним підприємством	51
<i>Саванчук Т.</i> Сутність та значення управлінської звітності для сталого розвитку суб'єкта господарювання	54
<i>Ткаченко О.</i> Порівняльна характеристика калькулювання за замовленнями і процесами в управлінському обліку	56
<i>Чернецька О.</i> Соціальна відповідальність бізнесу як об'єкт фінансового та управлінського обліку	59
<i>Юрченко С., Мачак Т.</i> Роль інформаційної безпеки в забезпеченні управління системою економічної безпеки підприємства	62

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Карамушка О.</i> Розумні міста: використання IoT для управління інфраструктурою міста	65
---	----

<i>Vasylieva N.</i> Optimization models of audit in agriculture	67
<i>Дмитрієва В.</i> Сучасні технології інформаційного дизайну	69
<i>Здоровий Є.</i> Використання штучного інтелекту в навчальному процесі: переваги та недоліки	71
<i>Карамушка Ю.</i> Впровадження хмарних технологій в освітньому процесі: виклики та перспективи	73
<i>Козенкова В.</i> Використання цифрових технологій API в аграрному бізнесі	75
<i>Колісник О.</i> Штучний інтелект в інформаційній освітній галузі	78
<i>Мороз С.</i> Використання аналітичних платформ для сталого розвитку аграрних підприємств	80
<i>Нужна С.</i> Використання Big Data та штучного інтелекту для управління ризиками в агробізнесі	82
<i>Шрамко І.</i> Використання Business Intelligence в бізнес-процесах аграрного сектору України	85

**МОВНО-ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ:
ЛІНГВАЛЬНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, КОГНІТИВНИЙ,
КОМУНІКАТИВНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ**

<i>Стасюк Т.</i> Розвиток мовно-вербального інтелекту фахівців	87
<i>Chornobai V.</i> Online learning environment: teacher-student interactions	90
<i>Kazakevych O.</i> EML approach in English teaching	93
<i>Pantileienko K.</i> Gender competence of teachers: essence and components	95
<i>Rezupova O.</i> Effective methods for the development of students cross-cultural competence at English lessons	97
<i>Stukalo O.</i> Interactive technologies in the preparation of future specialists for professional communication	99
<i>Назаренко О.</i> Особливості навчання академічного письма на магістерському рівні	101

<i>Семак Л.</i> Теорія засобів мовного коду	103
<i>Сергієнко О.</i> Лінгвокраїнознавчий компонент при викладанні іноземних мов у немовних закладах вищої освіти	105
<i>Турчак О.</i> Мовно-когнітивний підхід до навчання здобувачів аграрних спеціальностей: теоретичні та аспекти	107